

собі сукупність якостей тих об'єктів і процесів, що мають відношення до підготовки фахівця. Що стосується компетентності, то це поняття пов'язане з результативною стороною освітнього процесу. В суттєвому, змістовому плані поняття «якість підготовки фахівця» ширше за своїм обсягом, ніж поняття «компетентність фахівця». З іншого боку, якість і компетентність можуть знаходитись у відношенні «засіб, умова – мета». Якісні цілі, зміст, форми, методи і засоби, умови підготовки є необхідною гарантією формування компетентнісного фахівця. Поняття «компетентність», якщо говорити про структуру підготовки фахівця (містить мету, зміст, засоби, результат), вживається переважно до мети і результату, а якість – до всіх інших компонентів структури.

Отже, компетентнісний підхід, будучи орієнтованим, перш за все, на нове бачення мети та оцінки результатів професійної освіти, висуває свої вимоги і до інших складових освітнього процесу – змісту, педагогічних технологій, засобів контролю та оцінки. Головне тут – це проектування та реалізація таких технологій навчання, котрі б створювали ситуації включення студентів у різні види діяльності (спілкування, вирішення проблем, дискусії, диспути, виконання проектів).

Література

1. Байденко В. И. Базовые навыки (ключевые компетенции) как интегрирующий фактор образовательного процесса / В. И. Байденко, Б. Оскарссон // Профессиональное образование и формирование личности специалиста. – М., 2002. – С. 22–46.
2. Гуцан Л. А. Компетентнісний підхід у сучасній освіті [Електронний ресурс] / Л. А. Гуцан. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/2349/1/Gutsan_50025.pdf.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики : колективна монографія / Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, О. І. Локшина [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Овчарук. – Київ : «К.І.С.», 2004. – 112 с.
4. Рудніцька К. В. Сутність поняття «компетентнісний підхід», «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність» у світлі сучасної освітньої парадигми / К. В. Рудніцька // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – 2016. – Вип. 1 (38). – С. 241–243.

ГРЕНДАЧ ТЕТЯНА

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ДО ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасній системі освіти поняттю «візуалізація» надається велике значення. Пов'язано це частково з тим, що у дітей кліпове мислення, для того щоб вони краще запам'ятовували треба подавати матеріал наочно – тобто візуалізувати його. У зв'язку з цим виникає потреба в оновленні системи підготовки вчителів інформатики для сучасної школи, що відповідає вимогам, які висуваються суспільством.

Вперше проблема наочності в навчанні з педагогічних позицій була обґрунтована в роботах Я. А. Коменського і лягла в основу дидактичних принципів навчання. На сьогодні, досвід використання візуалізації для представлення навчальної інформації розширився. Теоретичне осмислення цієї проблеми знайшли відображення в роботах Л. І. Долінера, Н. І. Пака, Н. Г. Семенової, В. А. Стародубцева та ін.

Під візуалізованим навчанням ми розуміємо навчання із застосуванням візуалізованих дидактичних матеріалів, представлених за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), а також діяльність майбутніх учителів, спрямовану на візуалізацію отриманих знань, що забезпечує активізацію її пізнавальних процесів. У цьому контексті візуалізація може виступати в двох значеннях. З одного боку, вона є методом реалізації принципу наочності, в частині подання інформації у вигляді оптичного зображення (наприклад, у вигляді малюнків, графіків, діаграм, структурних схем, таблиць, карт тощо), з іншого – засобом передачі інформації, що найбільш повно відповідає особливостям сприйняття, розуміння інформації та формування на її основі знань. Так, Г. В. Брянцева вважає, що «візуальні, образні засоби не тільки створюють ефект ситуативної експресії, атмосферу невимушеності, спільної зацікавленості тощо, але і сприяють гармонійному розвитку особистості учня: збагачують його новими смислами через виявлення нових «ниточок» від світу внутрішнього до світу зовнішнього» [1].

У процесі навчання майбутніх вчителів інформатики необхідно враховувати ряд їх психологічних особливостей когнітивного характеру. Здобувачі спеціальності 014.09 «Середня освіта: Інформатика», як правило, мають підвищений рівень образного (екранного) сприйняття, домінуючим алгоритмічним, візуально-образним мисленням. Як зазначає Г. Е. Міхненко, такі студенти повинні володіти високорозвиненим логічним і абстрактним мисленням, здатністю управляти розумовими процесами, при цьому у них повинна бути бездоганною логіка суджень [4].

Відзначимо, що майбутні вчителі інформатики віддають все більшу перевагу електронним засобам навчання і вимагають від них максимальної наочності [2]. Проблемам розробки електронних засобів навчання присвячені роботи В. Б. Бикова, А. М. Гуржія, Л. А. Карташової, А. Г. Кононенка, В. В. Лапінського, І. М. Смирнової, О. М. Спіріна, О. П. Пінчука ін [2; 3; 5;6]. У зазначених роботах показаний високий дидактичний потенціал методів візуалізації інформації і знань для цілей навчання.

З урахуванням оснащення шкіл комп'ютерною та проєкційною технікою реалізація принципу наочності в даний час може бути посилена за допомогою візуальних електронних навчальних матеріалів. На ринку навчальних матеріалів є велика кількість подібних продуктів, рекомендованих до використання в школі, які доступні вчителю та дозволяють йому самостійно створювати якісні засоби наочності, що містять, в тому числі, об'єкти мультимедіа та інтерактивні елементи управління. Разом з тим, багатьма дослідниками і практиками відзначається вкрай слабе використання вчителями та наявних продуктів, і власних розробок. Це пояснюється, в першу чергу, недостатньою готовністю вчителів до створення і застосування комп'ютерних візуальних навчальних матеріалів у професійній діяльності. У зв'язку зі сказаним здійснення такої підготовки в педагогічних вузах є дуже важливим та актуальним.

У Ізмаїльському державному університеті здобувачі спеціальності 014.09 «Середня освіта: Інформатика» отримують навички візуалізації навчального матеріалу під час вивчення наступних дисциплін: «Методика навчання інформатики», «Комп'ютерна графіка та дизайн», «Інформаційно-комунікаційні технології». На лекціях студентам пояснюється в чому покладає специфіка візуалізації навчальної інформації. Під час виконання лабораторних, семінарських та творчих завдань студенти набувають навичок візуалізації інформації.

Отже, для здійснення ефективної професійної діяльності випускники спеціальності 014.09 «Середня освіта: Інформатика» мають бути візуально грамотними. Формування візуальної грамотності та набуття навичок візуалізації інформації має здійснюватися під час вивчення фахових дисциплін: «Методика навчання інформатики», «Комп'ютерна графіка та дизайн», «Інформаційно-комунікаційні технології».

Література

1. Брянцева Г. В. Візуалізація навчального матеріалу з комп'ютерної графіки за допомогою асоціативних зображень-образів / Г. В. Брянцева // Освіта Донбасу. – 2011. – № 6. – С. 53–59.
2. Биков В. Ю. Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, О. П. Пінчук // Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України). – 2017. – С. 191–198.
3. Гуржій А. М. Електронний посібник: інноваційний засіб навчання у системі професійної освіти / А. М. Гуржій, Л. А. Карташова // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2014. – Вип. 37. – С. 16–22.
4. Міхненко Г. Е. Особливості навчання інженерів іноземної мови: інженерне мислення та індивідуальний підхід / Г. Е. Міхненко // Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов : тези доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф., 28 лютого 2017 р. – Київ, 2017.
5. Смирнова І. М. Технології розроблення та використання електронних освітніх ресурсів у навчально-виховному процесі вищих педагогічних закладів України / І. М. Смирнова // Наукові записки Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія: Пед. науки ; упоряд. Л. Л. Макаренко. – Київ : вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. – Вип. 131. – С. 183–192.
6. Kononenko A. The formation of professional competence of future of mechanics on repair of cars, in terms of it security / A. Kononenko // MULTIDISCIPLINARY SCIENTIFIC EDITION INTERNATIONAL ACADEMY JOURNAL Web of Scholar 6(15), September 2017. – P. 41–45.

ДАНИЛЕНКО ОЛЕКСАНДР

Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія» (м. Ізмаїл)

ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Необхідність обґрунтування педагогічних умов формування готовності майбутніх судноводів до професійної діяльності обумовлена потребою удосконалення системи їхньої неперервної професійної підготовки у вищих морських навчальних закладах (далі – ВМНЗ). За результатами емпіричного дослідження, а також з урахуванням результатів аналізу науково-теоретичних основ неперервної підготовки майбутніх судноводів, особливостей їхньої професійної діяльності зроблено висновок про те, що ефективність формування готовності майбутніх судноводів до професійної діяльності обумовлена комплексом спеціально спроектованих системних чинників, що впливають на освітній процес ВМНЗ, особис-